

International Organisation for Economic and
Social Development through Cooperation
www.fidesco.org

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker en hun zes kinderen zijn bijna 13 jaar geleden naar Tanzania verhuisd. Ze werken daar als neuroloog en bioinformaticus .

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker and their six children have lived in Tanzania for now almost 13 years. They are working as a neurologist and a bioinformatician.

Juni 2025

Telkens als ik een nieuwsbrief begin verbaas ik me erover hoe snel drie maanden voorbij gaan. Onlangs hebben we 12 ½ jaar van deze nieuwsbrieven en blog postjes samengevat in een boekje van 400 bladzijden dat te bestellen was via Fidesco.

Omdat het eigenlijk best een leuke bloemlezing is geworden van ons werk en leven hier en zo'n boekje erg tastbaar oogt (vergeleken met de 35 pdf bestanden die in de loop van de jaren naar de Stichting Fidesco zijn gestuurd) voelt deze volgende brief een beetje als schrijven in blesuretijd. Maar eigenlijk is het dat al veel langer. We hadden het plan (financieel, logistiek en wat betreft de scholingsmogelijkheden van onze 6 kinderen) om een jaar in KCMC te

werken en dan een volgende bestemming te kiezen.

Al deze factoren bleken anders uit te pakken en zie hier, het is 2025, we doen dit werk in de ene of de andere vorm al 13 jaar en er wonen nog 2 kindertjes thuis terwijl de anderen de hele wereld over zijn uitgewaaid. “Life is what happens while you are busy making other plans” zong John Lennon en dit is een even onverbiddelijke als mooie waarheid.

De hele familie (en een buibui in gebruik), 2023

Dat brengt me op het onderwerp van deze nieuwsbrief, even triviaal als betekenisvol. Ik heb 13 jaar lang doorgebracht in een stille communicatie met jullie allemaal. Als ik voorvallen, scènes of inzichten tegenkwam onthield ik ze voor onze driemaandelijke communicatie en belandden ze in mijn geheugen in kleine Fidesco Nieuwsbrief Postvakjes: *Werk, Kinderen, Samenleving*- en in de loop van de maanden viel daar dan een thema uit. Als neuroloog en inmiddels halve antropoloog is het leuk om te observeren met al je zintuigen, ogen oren, reuk en gevoel. Sommige patiënten geven met hun eerste presentatie, een lage krakende stem en een schuurpapier-achtige huid bij een traag werkende schildklier, een weeïge geur en een metabool coma, een citroengele huid bij een ernstige vitamine B12 deficiëntie (combinatie van pigment van bloedafbraakproducten, bloedarmoede en

getinte huid)- ze kunnen boekdelen spreken. Dus toen ik gisteren deze nieuwe deodorant kocht, bracht dat mijn zintuigen, verbeelding en associatievermogen makkelijk op gang: *kleding*.

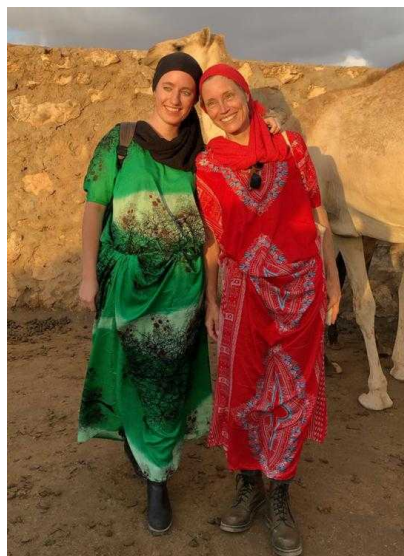

Een inspirerende praktische aankoop

Laten we beginnen over vraag en aanbod. Zo'n deodorantje is eigenlijk een venster op de samenleving. In een warm klimaat en de vereiste fatsoensnormen voor moslima's kan het wel erg benauwd worden en daar verzint een slimme marketeer dan iets voor. Zo'n hijab is eigenlijk erg fijn om te dragen, ik heb er zelf ook een paar. Een ervan heb ik gekregen van een Somalilandse dokter die we hebben opgeleid in KCMC (Somalische en Somalilander families in Oost- en Zuid Afrika zijn een veelvoud van de groepen die Europese of Amerikaanse landen halen en dit is waarschijnlijk een feit waar de wereld zich niet goed van bewust is: de regionale landen in de buurt van de conflictlanden nemen veel en veel meer vluchtelingen op dan de groepen waar bijvoorbeeld Nederlandse politieke partijen een mening over hebben. De getallen waarover het gaat in Europa zijn eigenlijk 'n lachertje vergeleken met de vluchtelingenkampen en -ghetto's (er is een hele Somalische wijk in Nairobi).

Ze heeft mijn neurologie-AIOS Marjolein en mij op een gegeven moment

uitgenodigd om naar Somaliland te komen om les te geven in het beroemde ziekenhuis van Edna Adan, iets waarover ik destijds in onze nieuwsbrief ook geschreven heb. Toen Asha ons de hele week had zien worstelen om onze bedekkende kleding netjes te schikken zodat het ook bleef zitten of hangen is ze tijdens de lunchpauze naar de markt gelopen en kwam terug met twee hijabs (djellaba of buibui) en hoofdsjalen.

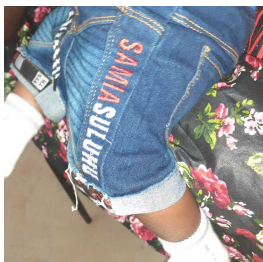
Vanaf dat moment waren we een beetje een hit en verschenen we in foto's en *posts* van ziekenhuis en Somalilander medical school-media. Marjolein en Asha kregen het op onze laatste dag nog voor elkaar dat op de brug (over het droge rivierbed vol met geiten) in het stadscentrum een aanrijding plaatsvond doordat meerdere bestuurders uit het raam staarden en zo een kopstaartbotsing veroorzaakten. Er is, denk, ik weinig kritiek of verklaring van *cultural appropriation* (culturele toeëigening) als je hier een kledingstuk dat plaatselijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, op de juiste manier en met respect draagt.

Ik heb ze graag aan, de rode uit Somaliland en de zwarte djellaba uit Casablanca in Marokko. Mijn Marokkaanse collega neuroloog en de gastvrouw van het congres nam me mee het winkelcentrum in en had de grootste pret me in een djellaba met passende muiltjes te krijgen toen ik op een congres moest presenteren en mijn koffer nooit aan kwam. Ze stond erop dat ik hem droeg op het podium- en vond het gewoon leuk.

Naast trotse Tibar die verantwoordelijk was voor de garderobe

Na een congres in Kameroen kregen we ook bijvoorbeeld allemaal traditionele feestmutsen. Die moesten we op anders kregen we niet eens ons eten geserveerd! De Afrikaanse neurologen onderling vonden het fantastisch, een teken van waardering en bleven maar foto's naar het Malinese, Senegalese of Ivoirien thuisfront sturen van zichzelf als Kameroense modellen. Eigenlijk alleen maar positief en waardierend voor elkaars eigenaardigheden zonder een oordeel erover te hebben, dat kan dus wel.

Op mijn poli gespot: kinderbroek met de naam van de president van het land erop: plaatselijke politieke mode

Met Prisca Bassolé, een Burkinese neuroloog

Op de fantastische internationale school die soms wel een beetje kan doorslaan in zijn politieke correctheid vraag ik sommige moslima's wel van tevoren of ze er bezwaar tegen zouden hebben als ik het draag voor het geval dat mijn lichaamsbedekkende jurk aanstoot zou geven omdat men niet verwacht dat een niet-moslim het ook fijn zou vinden om het te dragen (en vraag dan of ze mijn hoofddoek willen vastmaken hetgeen leuke verschillen oplevert tussen de Turkse, Pakistaanse en Afrikaanse hoofddracht). Ik heb gelukkig nooit meegemaakt dat ze het hiermee moeilijk hadden- integendeel vonden ze het leuk. En ik houd van m'n abaya, hijab, djellaba- of buibui zoals ze hier heten- naar een plaatselijke spin!

Een Ferrari van de Kalahari, een supersnelle niet erg giftige spin die even graag in het huis van onze vrienden bij Lake Eyasi logeert als wij zelf.

Kleding is helaas ook vaak een politiek statement, zoals de petjes van de heersende politieke partij die je overal ziet en ongetwijfeld gratis of voor weinig geld te krijgen zijn. Ik zie maar heel zelden iemand met een petje van de oppositiepartij en als ik er al eentje gewaar word is dat een oud, afgetrapt ding waarvan de kleuren en het logo bijna niet meer te ontwaren zijn. Dit is vanwege de angst om je te onderscheiden in deze samenleving.

De CCM jurk (maar ik dacht eerlijk gezegd zelf meer aan het groengele aardeverbindingssnoer in mijn halsstarrig storing leverende EEG en EMG units)

Ik heb er ook eentje, een politiek statement. Een leuke geelgroene jurk die ik kocht omdat een vriendin hem in haar winkeltje had hangen en ik hem gewoon niet kon weerstaan. Ik grapte nog dat de kleuren symbolisch waren voor de aardeverbindingsproblemen van de machines in mijn neurofysiologie-unit, maar bedacht later dat ik er onbewust (en ongewild) waarschijnlijk steun voor de gevestigde orde mee aangeef. Geel en groen. Oeps! Andere tekens van respect voor de gevestigde orde zijn een soort legerkleurige Mao-pakken, die ik natuurlijk ook heb laten namaken voor mezelf (vrouwen zouden zo iets nooit dragen hier, vandaag dat ik de onbedwingbare neiging krijg om dat dus te doen). Iedereen vindt het uiteindelijk gewoon leuk. Onlangs had ik ook een fantastische dame op mijn poli van wie ik om vertrouwelijkheidsredenen

geen foto kon maken. Blijkbaar was ze echter al landelijk bekend omdat ze TV programma's presenteert als een President (zij heet Samia Suluhu Hassan) 'lookalike', inclusief zelfde bril. Ze droeg naar mijn poli een jurk van stof bedrukt met portretten van de president en ik had begrijpelijkerwijs een beetje moeite me bij de reden van haar komst te houden. Zie ook de baby met een Samia-broek. Al vind ik het ook leuk dat we een vrouwelijke president hebben houdt het daar wel een beetje bij op want de onderdrukking in het land is er helaas blijkbaar echt niet minder op geworden.

Je kunt er helaas ook veel andere dingen aan aflezen. De Social Welfare Unit van het ziekenhuis is zo goed onderlegd in het aflezen van inkomensniveaus op grond van kleding en schoenen van een patiënt die om financiële hulp van de 'Goede Samaritanen' vraagt (meestal kwijtschelding van een ziekenhuisopname, of van een MRI of operatie) dat ik uit fascinatie een keer een ochtend met ze op stap gegaan ben. Het is namelijk dan niet alleen kleding maar ook checks van familieleden, burens, een dorpshef om te vragen waarvan het dak en de muren van het huis gemaakt zijn, of iemand zijn eigen geit heeft enzovoort. Ik stond eigenlijk best te kijken van hoe ze het aanpakken en waarschijnlijk vrij goed onderbouwde beslissingen kunnen maken. In Burundi zag ik mensen in de hoofdstad Bujumbura op blote voeten lopen. Het trof me dat men hier absoluut niet op blote voeten zal lopen en dat ook wordt beschouwd als onfatsoenlijk en onrein, dus alleen de allerarmsten, of mensen met een psychiatrisch probleem, lopen echt blootsvoets. Dit was moeilijk te begrijpen voor onze UWC studenten uit koudere landen die het heerlijk vinden om op blote voeten te lopen maar uit respect voor de staf en leraren toch iets moesten

aanschieten: hun opvatting van wat blootsvoets lopen inhoudt (vrijheid, ontspanning, eenvoud) wordt niet gedeeld door leraren die het een belediging kunnen vinden om iemand les te geven die niet eens zijn voeten bedekt. Ik vind dat altijd interessante discussies. Onze Willem loopt ook graag op blote voeten, zie onder een foto van zijn kindertijd in Moshi, maar hij doet wel iets aan als hij de stad in gaat en dat is niet alleen uit veiligheidsoverwegingen maar uit respect voor de opvattingen over blote voeten.

Willem, het liefst op blote voeten zelfs tijdens het fiksken van een auto (wanneer je toch eigenlijk het liefst stalen neuzen aan die voeten wilt zien).

Ter vergelijking was het in Ida's UWC in Italië zo ver geaccepteerd dat er een medestudent uit Oost-Europa die altijd op blote voeten liep, zomer of winter, een paar schoenen had aangeboden gekregen dat hij aan moest als hij in het scheikundelaboratorium van de school zijn experimenten kwam doen. Toch denk ik dat het goed voor de jonge studenten hier (en daaronder vallen ook de co-assistenten en student verpleegkundigen die ik er geregeld even op aanspreek als ze met bijna geen lichaamsbedekking het terrein van KCMC op lopen 'omdat het hier zo warm is' of in een *crop top* gaan hardlopen langs de grote weg) heel goed is om je soms bewust aan te passen aan een wat conservatievere samenleving.

Maar... we sluiten natuurlijk af met een positieve noot. Tenslotte gun ik iedereen een dagje kinderopoli met mij. Omdat de kinderen op zo'n dag niet naar school hoeven, en naar De Dokter gaan (die in deze samenleving nog wel een andere statuur heeft dan in Nederland) hebben ze vaak hun allermooiste baljurken of vlinderdasjes aan, en dit is een prachtig contrast met de niet altijd toereikende middelen van hun bestaan, of met de nogal ontmoedigende neurologische toestand. Maar als je dan ziet hoe trots een ouder is, en vol liefde de complimenten voor de tutu of glanzende kerkschoentjes in ontvangst neemt, is zowel mijn eigen stemming als die van de ouder al goed.

Steven (15)

Hallo allemaal, nu ik dit zit te typen is het echt heel slecht weer buiten, het regent aan een stuk door en eigenlijk had ik naar de stad gemoeten om een nieuwe kickstarter op de motor te laten zetten. Ik ging motorrijden met een van de Diplomastudenten en die trapte hem zo hard aan dat het gietijzer gewoon in tweeën brak. Dat was 160.000 shilling! Maar vanwege die afgebroken kickstarter is het nu een beetje gevaarlijk om de weg op te gaan want het is glad en donker, en de zichtbaarheid is minder. Dus ik heb tijd!

Het frisbeeteam (dat rouwbanden draagt voor hun overleden sportgenoot van Zanzibar die tragisch om het leven kwam tijdens een verkeersongeval.)

Ik heb het de laatste tijd best druk gehad met allerlei sporten en mijn nieuwe liefhebberij fotograferen. Ik leer het van mensen op school die goede spullen hebben en vaak tijdens evenementen foto's maken. Ik vind het leuk dat je met zoiets mensen en dieren een beetje kunt bekijken door de lens zonder dat ze dat echt in de gaten hebben en dan iets kan vastleggen als ze een spontane beweging of uitdrukking hebben. Het is ook leuk om vogeltjes te fotograferen, daarvan hebben Willem en ik altijd veel gehouden en het is hier zo mooi om ze te bekijken met een achtergrond van iets anders bijzonders zoals hier het klooster heel hoog op de Kilimanjaro waar we een paar weken geleden een nachtje hebben geslapen.

Een vogeltje op een schoorsteen van het Capucijnerklooster op de helling van de Kilimanjaro

Pas hadden we hier op school de afstudeerceremonie van het schooljaar waar Hugo in zat, maar hij zelf had de ceremonie de avond ervoor, omdat het 9 uur tijdsverschil is met New Mexico. Er

zitten dus heel veel mensen in dat jaar die ik goed ken, een ervan is mijn vriend Mark uit Rusland die net zoals ik best veel van 'energy drinks' houdt. Maar die mag ik niet meer van mijn moeder. Ik had een hele piramide van gebruikte blikjes op mijn bureau gemaakt, mijn andere spullen konden er niet eens meer bij. Maar die bleven maar omdonderen met echt veel lawaai, ook 's nachts en we denken dat het de rat was die in de schoorsteen woont.

Steven (in een pak dat hij van een afstuderende Mexicaanse student kreeg die eruit was gegroeid), met Mark nog een keer de clown uithangen samen.

Maar dat hebben we nu opgelost en we verbranden nu gewoon al ons papier in de open haard: dan brandt hij vast een keer z'n snorharen! Mijn vader en ik vinden het sowieso wel leuk om het huis vrij te houden van ongewenste dieren. Mijn vader heeft een methode die mijn broers inspireerde om ermee scheten in de fik te steken! En toen waren hun onderbroeken snel op. 😊

Marco en Steven en hun beproefde methode. De andere jongens bleken snel te leren. (Gelukkig hebben we hen, en het huis, nog.)

Vicky (13)

Halloween: Vicky en Victor, de artiest die al jaren een rol speelt in haar kunstzinnige ontwikkeling

Hallo allemaal, ik heb op mijn verjaardag een Mamma Mia- feestje gehouden en er alles zelf voor gedecoreerd en geregeld. Maar we hebben vooral Weerwolven gespeeld en Twister, ook heel gezellig. Ik ben met Pasen samen met 2 studenten, mijn broer en zijn vriend Nils naar de kust gegaan, ik ging mee als gids en vertaler, Steven als vertaler en mannelijke chaperonne- en Nils als vriend van Steven!

Marco bij het Institut Pasteur in Dakar, Senegal, een van de oudste (en mooiste) wetenschappelijke instituten van Sub Sahara Afrika, aan de oceaan.

Marco (57)

Soms zijn de omstandigheden er niet naar om rustig een nieuwsbrief te schrijven terwijl er misschien meer dan voldoende materiaal uit voortkomt. Marco is dit jaar al in Senegal, Malawi, Ghana en Liberia geweest en nu op een 6 weken lange werktoernee via Nederland, Verenigde Staten (10 uur tijdsverschil), Denemarken en Zambia. Hij heeft overal lesgegeven, projecten ondersteund en nog veel meer.

De grappigste illustratie van de topdrukte is wel toen hij op weg van ons huis naar het vliegveld was om naar Monrovia in Liberia te gaan waar hij namens de Wereld Gezondheids Organisatie (WHO) les gaf in bioinformatica aan alle beleidsmakers van het land. Hij deed een last minute analyse in de taxi naar het vliegveld (omdat die na een analyse 'run' van dagen achter elkaar af zou breken zodra hij zijn apparatuur zou moeten gaan afsluiten na de douane) en ontdekte nog even een nieuw micro-organisme heeft dat verscholen zat in een sample van een tuberculosestudie in mijnwerkers van de tanzanietmijnen hier in Noord-Tanzania.

Ik denk dat iedereen met zo'n duizelingwekkend schema zal begrijpen dat we hem even de deadline van deze nieuwsbrief besparen. Zo niet, neem van mij aan dat hij genoeg materiaal heeft vergaard voor een volgende nieuwsbrief!

Waarom sturen wij jullie deze nieuwsbrief?

Natuurlijk om jullie op de hoogte te houden van onze activiteiten!

Met bijna 13 jaar ervaring hebben we het bewijs dat we dit zonder jullie financiële steun NOOIT hadden kunnen waarmaken.

Dankzij jullie giften aan FIDESCO kunnen wij dit blijven doen.

Een donatie o.v.v. "Tanzania" komt ons project regelrecht ten goede.

Er blijft niets aan de strijkstok hangen, behalve de kosten voor de eventuele postzegel op deze nieuwsbrief!

FIDESCO is een internationale katholieke NGO (niet-gouvernementele organisatie) die zich al meer dan 30 jaar succesvol richt op kleinschalige uitzendingen.

FIDESCO zendt vrijwilligers uit om hun professionele kwaliteiten in te zetten voor mensen die het echt nodig hebben. De uitzendingen duren twee jaar. Je krijgt tevoren een training en wordt tijdens de uitzending begeleid vanuit Europa.

Voor informatie bel 0852-731732 of stuur een e-mail naar info@fidesco.nl

FIDESCO is een ANBI. Donaties zijn fiscaal aftrekbaar.

LET OP!
FIDESCO verduurzaamt.
Wilt u in de toekomst ons
nieuws blijven ontvangen,
geef dan uw emailadres door
op info@fidesco.nl

Bijdragen kan op deze drie manieren

1. Een storting op rekening NL53 ABNA 0566 0142 97 van Stichting FIDESCO Nederland in Venlo o.v.v. "Tanzania"
2. Betaling via iDeal® op www.fidesco.nl
3. Machtiging via de bijgesloten antwoordcoupon

Als tegenprestatie houden wij een blog bij op www.zwets.com, en ontvang jij periodiek deze nieuwsbrief. De nieuwsbrieven die we sinds onze aankomst hebben geschreven, zijn ook op onze site te vinden.

Er gaat ook een boek volgen met alle verhalen gebundeld over 12.5 jaar. Met de bescheiden prijs daarvan die kan worden overgemaakt naar bovenstaand rekeningnummer steun je ons werk weer.

Als je het boekje nog zou willen bestellen, schrijf naar Marieke (marieke@zwets.com).

Huize Hazenpad 2012-2025

